

بسته حمایتی زعفران وزارت جهاد کشاورزی (توسعه زنجیره ارزش و استراتژی صادراتی)

مرکز طرح ملی گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی

دی ۱۳۹۶

فهرست مطالب

- بخش اول: کلیات

❖ مقدمه

❖ الف- اسناد بالادستی

❖ ب- اهداف طرح ملی گیاهان دارویی

❖ ج- سیاست‌های طرح ملی گیاهان دارویی

بخش دوم؛ بسته حمایتی

❖ الف- بازرگانی و تجارت

❖ ب- فرآوری

❖ ج- کاشت، داشت و برداشت

❖ د- پژوهش، آموزش و توسعه بنیادی

❖ ه- برنامه مالی بسته حمایتی زعفران

بخش اول؛ کلیات

ایران رویشگاه اصلی بسیاری از گونه‌های گیاهان دارویی با ارزش است. این گونه‌ها در شرایط طبیعی و با بارندگی مختصر، موادموثره نسبتاً بالایی تولید می‌کنند که با کشت اصولی آنها، این میزان قابل افزایش است و از این رهگذر، تولید، تبدیل و مصرف داخلی و صادرات گیاهان دارویی را در پی دارد. در حال حاضر، گیاهان دارویی در دنیا هم از لحاظ کشت و تولید و هم از لحاظ فرآوری و محصولات نهایی، رشد بسیار سریعی به خود گرفته است. مهمترین عامل در ترغیب به سرمایه‌گذاری و توجه ویژه به صنعت گیاهان دارویی، گرایش عمومی مردم جهان به استفاده از گیاهان دارویی است. تاکید بر زندگی سالم، افزایش سن جمعیت در جهان، رشد مصرف مکمل‌های سلامت، افزایش گرایشها به سوی پیشگیری قبل از درمان، افزایش تقاضا برای مکمل‌های غذایی به خصوص در مورد زنان، افزایش نگرانی‌ها در خصوص اثرات جانبی سمی داروهای شیمیایی و افزایش ترجیح برای مصرف داروهای گیاهی و در نهایت رشد محبوبیت چند منظوره گیاهان از جمله علت‌های افزایش گرایش به خرید و مصرف گیاهان دارویی است.

سرعت رشد استفاده از ترکیبات گیاهان دارویی در صنایع مختلف به خصوص در صنایع غذایی به شکل غذا داروها، مکمل‌های غذایی و دمنوش‌ها از سرعت بسیار بالایی برخوردار بوده است. با توجه به سرعت رشد بسیار بالای این محصولات، نیاز به مواد خام استاندارد این محصولات در حال افزایش است و با وجود رشد کشت این محصولات هنوز هم ۹۰ درصد مواد خام از طبیعت تامین می‌شود که علاوه بر تخریب منابع طبیعی نیازهای کیفی و کمی کارخانه‌های تولیدکننده را جابگو نیست، لذا کشت و فرآوری گیاهان دارویی تنها راه تامین پایدار این نیاز خواهد بود. شناسایی صنایع بالادستی و پایین‌دستی در صنعت گیاهان دارویی و ساماندهی و هماهنگی بین آنها نیز جهت جلوگیری از خروج ارزش افزوده، بسیار ضروری بنظر می‌رسد.

برای فعالیت در بازارهای خارجی، نیاز به تدوین راهبردهایی وجود دارد که متناسب با منابع و اهداف فعالان علاقه‌مند به فعالیت در مرزهای خارج از کشور است. بزرگترین بازار گیاهان دارویی هم اکنون به قاره اروپا اختصاص دارد، اما سریعترین نرخ رشد متعلق به آسیای دور با نرخ رشد ۹/۱ درصد است. رشد مصرف گیاهان دارویی در امارات متحده عربی بنا به اعلام یورو مونیتر در سال ۲۰۱۶ به میزان ۱۲ درصد گزارش شده است و این عدد در مورد ایران با وجود تنوع بالای گونه‌های گیاهان دارویی در ایران، رشد قابل ملاحظه‌ای نداشته است. براساس آمار منتشر شده سازمان تجارت جهانی، حجم تجارت گیاهان دارویی و صنعتی در بازارهای جهانی تا سال ۲۰۲۰ به سطح ۱۱۵ میلیارد دلار خواهد رسید. بنا به پیش‌بینی بانک جهانی تا سال ۲۰۵۰، تجارت جهانی صنعت گیاهان دارویی به ۵ هزار میلیارد دلار خواهد رسید. توجه ویژه به بازارهای بین‌المللی و جهانی با رویکردی علمی و دقیق، از نیازهای توسعه‌ای این صنعت است.

با عنایت به اینکه گیاهان دارویی کشور جز در موارد بسیار محدود، کاملاً بصورت سنتی تولید می‌شود و از استانداردهای جهانی در روشهای جمع‌آوری، خشک کردن، نگهداری، حمل و نقل و بسته‌بندی فاصله بسیار دارد، لازم است یک حرکت ملی جهت انتقال دانش فنی در کلیه مراحل کاشت، داشت و برداشت، همچنین

ورود و بومی‌سازی فناوریهای لازم از مرحله کاشت تا مرحله فرآوری و بسته بندی اولیه انجام گیرد تا بتوان طبق استانداردهای جهانی سهمی را در بازارهای بین المللی کسب نمود.

الف - اسناد بالادستی:

- برنامه ششم توسعه

— بخش ۷ ماده ۳۳: دولت مکلف است در اجرای بندهای سوم و ششم سیاستهای کلیات اقتصاد مقاومتی و به منظور متنوعسازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی، تأمین و تجهیز منابع، توسعه و امنیت سرمایه گذاری، افزایش صادرات محصولات کشاورزی و ارزش افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی اقدامات ذیل را به انجام برساند:

الف: ایجاد زمینه گسترش و تکمیل زنجیره های ارزش، صنایع تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی در قطبهای تولیدی، سردخانه و انبارهای فنی چند منظوره

ب: تخصیص حداقل بیست درصد (۲۰٪) منابع صندوقهای حمایت از بخش کشاورزی جهت تسهیلات برای صادرات بخش کشاورزی

پ: ایجاد خوشه های صادراتی، نشانهای تجاری و اختصاص مشوق های صادراتی به صادرات محصولات کشاورزی

تبصره: دولت مکلف است مابه التفاوت قیمت تولید داخل با قیمت کالای کشاورزی در بازارهای هدف را سالانه به عنوان مشوقهای صادراتی محاسبه و از منابع هدفمندی یارانه ها پرداخت نماید. وزارت جهاد کشاورزی مقررات تعیین کالاهای مشمولین بند و پرداخت مابه التفاوت را تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران می رساند.

— بخش ۸ آب: ماده ۳۵: دولت مکلف است به منظور مقابله با بحران کم آبی، رهاسازی حقآبه های زیست محیطی برای پایداری سرزمین، پایداری و افزایش تولید در بخش کشاورزی، تعادل بخشی به سفره های زیرزمینی و ارتقای بهره وری و جبران تراز آب، به میزانی که در سال پایانی اجرای قانون برنامه یازده میلیارد مترمکعب شود، اقدامات زیر را بهعمل آورد:

الف - افزایش عملکرد در واحد سطح و افزایش بهره وری در تولید محصولات کشاورزی با اولویت محصولات دارای مزیت نسبی و ارزش صادراتی بالا و ارقام با نیاز آبی کمتر و سازگار با شوری، مقاوم به خشکی و رعایت الگوی کشت مناسب با منطقه

ب - توسعه روشهای آبیاری نوین، اجرای عملیات آب و خاک (سازهای و غیرسازهای)، توسعه آب بندها و سامانه (سیستم) های سطوح آبیگر حداقل به میزان ششصد هزار هکتار در سال

تبصره: برای توسعه روشهای آبیاری نوین حداقل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) هزینه ها به عنوان کمک بلاعوض توسط دولت در قالب بودجه سالانه تأمین و پرداخت میشود.

ت- طراحی و اجرای الگوی کشت با تأکید بر محصولات راهبردی و ارتقای بهره وری آب در چهارچوب سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی و تأمین منابع و الزامات مورد نیاز در قالب بودجه سالانه و اعمال حمایت و مشوقهای مناسب فقط در چهارچوب الگوی کشت

— بخش ۹؛ ماده ۳۸؛ بند ۳ محیط زیست و منابع طبیعی: احیای رویشگاههای مرتعی و توسعه و فرآوری گیاهان دارویی به میزان حداقل نه میلیون و شش صد هزار هکتار و افزایش حداقل یکصد هزار هکتار به سطح زیرکشت گیاهان دارویی به نحوی که در پایان اجرای قانون برنامه به دویست و پنجاههزار (۲۵۰,۰۰۰) هکتار برسد.

• سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی مصوب شورای انقلاب فرهنگی

— به استناد قسمت الف بند ۵- ۱ فصل پنجم نقشه جامع علمی کشور و بر اساس نسخه نهایی شده در جلسه ۳۲ مورخ ۱۳۹۲/۲/۱۰ شورای ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور، در جلسه ۷۳۵ مورخ ۲۵ / ۴ / ۱۳۹۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

• سیاست های کلی سلامت ابلاغ مقام معظم رهبری

— بند ۱-۱۲- ترویج کشت گیاهان دارویی تحت نظر وزارت جهاد کشاورزی و حمایت از توسعه نوآوری‌های علمی و فنی در تولید و عرضه فرآورده‌های دارویی سنتی تحت نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

— بند ۴-۱۲- نظارت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بر ارائه خدمات طب سنتی و داروهای گیاهی.

❖ اهداف و سیاست های طرح ملی گیاهان دارویی

ب- اهداف:

- ۱- مدیریت مصرف بهینه آب با توسعه کشت گیاهان دارویی و اصلاح الگوی کشت کشاورزی
- ۲- ایجاد اشتغال از طریق افزایش تولید، فرآوری، همچنین بهره مندی از مزایای گیاهان دارویی در عرصه های زراعی و منابع طبیعی،
- ۳- توسعه سلامت و بهداشت عموم مینای محصولات طبیعی و گیاهی
- ۴- افزایش صادرات از طریق حضور موثر در بازارهای بین المللی با تولید استاندارد و توسعه نشان های تجاری با هدف ایجاد ارزش افزوده و ارزآوری
- ۵- احیاء و توسعه رویشگاههای گیاهان دارویی (منابع طبیعی)

ج- سیاست ها:

- اهتمام به مدیریت دانش و زنجیره ارزش در بخش گیاهان دارویی
- خوداتکایی، اشتغالزایی و استفاده حداکثری از توان داخلی در بخش گیاهان دارویی
- مشارکت حداکثری بخش خصوصی، تعاونی ها، نهادهای غیردولتی و سرمایه گذاران خارجی و تاکید بر هماهنگی و انسجام بین نهادها
- رعایت اصول ایمنی زیستی در چارچوب پروتکل های جهانی پذیرفته شده در کشور
- استفاده حداکثری از طبیعت و فراورده های طبیعی در راستای سلامت انسان و رفاه اجتماعی با حفظ چرخه های اکوسیستمی طبیعت
- کاهش تصدی گری دولت، تقویت بخش خصوصی و حمایت از ایجاد و توسعه کمی و کیفی شرکت های دانش بنیان
- حفظ ذخایر ژنتیکی گیاهان دارویی بومی و انحصاری کشور

بخش دوم؛ بسته حمایتی

بر اساس سیاستها و برنامه های اقتصاد مقاومتی با توجه به تغییر رویکرد سیاست گذاری ها از تولید به رویکرد سیستمی زنجیره ارزش در وزارت جهادکشاورزی، جهت تکمیل حلقه های زنجیره ارزش زعفران، تدوین بسته حمایتی که در قالب زیربخش های زیر تعریف می شود، در سند حاضر در دستور کار قرار دارد:

۱. بازرگانی و تجارت با توجه به دو شاخص درونزایی و برونگرایی مشخص شده در سیاستهای ابلاغی اقتصاد مقاومتی
۲. فراوری و صنایعی که حلقه اتصال فراوری اولیه و ثانویه هستند
۳. کاشت، داشت و برداشت گیاهان دارویی با اولویت گونه های مستعد توسعه
۴. پژوهش، آموزش و توسعه بنیادین بخش گیاهان دارویی

الف - بازرگانی و تجارت

در راستای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی، برنامه های حمایتی، صیانتی و تشویقی در راستای دو هدف کاهش وابستگی به بازارهای خارجی و توسعه صادرات غیرنفتی کشور، جهت دستیابی به اهداف مشخص در بخش بازرگانی و تجارت زعفران کشور، بسته حمایتی وزارت جهاد کشاورزی در حوزه توسعه صادرات زعفران به تجار و بازرگانان و سایر فعالین این حوزه تعلق می گیرد.

ب - فرآوری

در قالب سیاستهای حمایتی از بخش فراوری که حلقه اتصال بین تولید و بازار زعفران است و در حال حاضر در کشور به علت عدم توجه و عدم توسعه این محصول استراتژیک به اندازه کافی بدان توجه نشده است، سیاستهای حمایتی را در دو بخش فراوری اولیه و فراوری ثانویه قرار داده است. سیاستهای حمایتی در حلقه فراوری اولیه بطور عمده در قالب فعالیتهای واحد صنایع وزارت جهاد کشاورزی قرار دارد که بدین منظور، تدوین برنامه های اجرایی آن بخش در حوزه صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی باید در راستای اهداف بنیادین و سیاستهایی باشد که در این دستورالعمل دنبال می شود.

بطور کل، جهت محقق شدن اهداف چهارگانه بیان شده در سیاستهای ابلاغی اقتصاد مقاومتی در بخش فراوری گیاهان دارویی و بالخصوص سه هدف مشخص درونزایی، برونگرایی و دانش بنیان بودن، برنامه‌های حمایتی در حوزه‌های ذیل خواهد بود:

- فراوری اولیه شامل ضدعفونی کردن، خشک کردن، بسته بندی و انبارداری زعفران.
- صنایع تولید دمنوش و نوشیدنیهای گیاهی و صنایع غذایی که مرتبط با زعفران می باشد.

ج- کاشت، داشت و برداشت

در زمینه کاشت زعفران که جزء مسئولیت های اصلی و اولیه وزارت جهاد کشاورزی است، بر مبنای مولفه های برنامه اقتصاد مقاومتی و در مرکز طرح ملی گیاهان دارویی بطور کل در برنامه اقتصاد مقاومتی در زمینهای زراعی، سطح ۱۶۷۵۰ هکتار را در طول برنامه ۵ ساله پیش بینی کرده است. در قالب برنامه حمایتی جهت رسیدن به هدف توسعه ای کاشت زعفران در بسته حمایتی وزارت جهاد کشاورزی پیش بینی شده است.

د- پژوهش، آموزش و توسعه بنیادی

در زمینه پژوهش های فنی تولید و تجارت زعفران و علی الخصوص در زمینه هایی که منجر به افزایش بازده نسبت به مقیاس و هدف گذاری های دقیق در حوزه بازرگانی بین الملل شود، بسته حمایتی تعبیه شده است. در زمینه آموزش زارعان و تاجران زعفران و فراورده های آنها نیز بسته حمایتی تمرکز نموده است. بطور کل، بسته حمایتی در زمینه پژوهش، آموزش و توسعه زعفران، در حوزههای زیر قرار دارد:

- آموزش زارعان زعفران در کل کشور و بر اساس نیاز منطقه ای کاشت گیاه با استفاده از اصول استاندارد فرآیند تولید.
- آموزش مسئولان شرکتهای تولیدی- تعاونی زعفران در حوزه های مدیریت سازمان و نحوه ورود به بازارها و مذاکرات در روابط تجاری
- حمایت از شرکتهای و پروژه های پژوهشی که در زمینه افزایش عملکرد، به زراعی و مباحث بازرگانی زعفران فعالیت می کنند.

نکته: ارقام بیان شده در در جداول ذیل، میزان نیاز هزینه ای است که بایستی از طرف بخش دولتی جهت کاهش نرخ تسهیلات، ارائه یارانه و کمکهای فنی و اعتباری هزینه شود تا در هر بخش زنجیره ارزش، بخش خصوصی بتواند قدرت فعالیت و رقابت در فضای کسب و کار را داشته باشد.

چشم انداز

• کسب رتبه نخست در فرآوری و صادرات جهانی

ماموریت

• توسعه صادرات زعفران و محصولات آن با رویکرد ارتقاء ارزش افزوده در حلقه ها

اهداف

• جهانی سازی (Globalization) زعفران ایرانی با برندهای مشخص

❖ اهداف کلان

- ✓ ارتقاء سهم تجارت بین‌المللی زعفران و ارزش‌آوری ۱/۵ میلیارد دلاری از طریق توسعه بازار
- ✓ وارد شدن در زنجیره تامین و عرضه جهانی از طریق عرضه زعفران فله در بورس کالایی کشور
- ✓ توسعه کشت استاندارد زعفران در مناطق مستعد جهت دستیابی به اهداف سند توسعه ملی گیاهان دارویی
- ✓ ارتقاء کیفیت زعفران منطبق بر استانداردهای بین‌المللی

❖ اهداف خرد

- ✓ تدوین و بازنگری استانداردهای مربوط و ارتقاء جایگاه زعفران در سازمان استاندارد جهانی
- ✓ ایجاد تعادل میان قیمت داخلی و قیمت جهانی از طریق انجام معاملات در بورس
- ✓ ساماندهی فعالان امور تولید، فرآوری، بازاریابی و صادرات زعفران
- ✓ ثبت برند ملی زعفران ایران و حفظ حقوق معنوی آن
- ✓ دستیابی به تولید سالانه ۵۰۰ تن زعفران

❖ اهداف کمی

وضعیت مطلوب	سالهای برنامه ششم					وضعیت موجود	میزان رشد	واحد	عنوان هدف
	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶				
۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۱۰۰	۸۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۲۸۶	۱۲۱۴	میلیون دلار	افزایش رقم ارزی صادرات

❖ سهم کشورهای هدف صادراتی

عنوان	اتحادیه اروپا	امارات متحده	چین	آمریکای شمالی	ژاپن	بحرین	روسیه	عمان	ترکیه	هند	عراق	استرالیا	کویت	سایر	جمع
میزان صادرات (میلیون دلار)	۴۰۰	۳۵۰	۲۷۵	۱۵۰	۸۵	۷۰	۵۶	۲۳	۲۲	۲۱	۲۰	۱۸	۱۰	-	۱۵۰۰
وضعیت موجود (میلیون دلار)	۸۵/۶	۹۵/۶	۱۳/۱	۱	۰/۶۶	۱/۱	۱	۰/۷۲	۰/۱۲	۰/۵۶	۰/۲	۰/۷۴	۱/۶	۸۴	۲۸۶
میزان رشد (میلیون دلار)	۳۱۴/۶	۲۵۴/۴	۲۶۱/۹	۱۴۰	۸۴	۶۹	۵۵	۲۲	۲۱	۲۰	۱۹	۱۷	۸/۴	-	۱۲۱۴

❖ حوزه تمرکز مداخلات - تولید (کاشت، داشت و برداشت)

حوزه مداخله	کارکردهای پشتیبان	قوانین و مقررات
بهبود فرآیند تولید	حمایت از مزارع تکثیری پیاز و تامین پیاز استاندارد	تصویب قوانین تسهیلی جهت توسعه زراعی
	توسعه و ترویج مزارع آرمانی زعفران	تدوین دستورالعمل های اجباری یا اختیاری فرآوری با عاملیت سازمان ملی استاندارد
	شناسنامه دار نمودن مزارع زعفران	
	تولید محصول ارگانیک	
	توسعه مکانیزاسیون فرآیند تولید	
	آموزش کارشناسان و بهره برداران	تدوین دستورالعمل های حمایتی در زمینه توسعه مکانیزاسیون کشاورزی
	ایجاد بانک اطلاعات زعفران کشور	تدوین دستورالعمل های آموزش با عاملیت سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
	ایجاد و توسعه شبکه های روستایی تولید و فرآوری زعفران و گیاهان دارویی	تدقیق قوانین تعاونی های کشاورزی به سمت تجاری شدن مطابق اصل ۴۴ قانون اساسی

❖ حوزه تمرکز مداخلات - فرآوری (اولیه و ثانویه)

قوانین و مقررات	کارکردهای پشتیبان	حوزه مداخله
دستورالعمل های حمایتی در زمینه توسعه فناوریهای مربوط به صنایع تبدیلی تکمیلی	تجهیز خطوط درجه بندی، بسته بندی و فرآوری زعفران	بهبود فرآیند فرآوری
	توسعه و بهسازی واحدهای خانواری خشکاندن و فرآوری زعفران	
	ایجاد خطوط جداسازی و تولید مواد موثره زعفران	
تدوین دستورالعمل های اجباری یا اختیاری فرآوری با عاملیت سازمان ملی استاندارد	استقرار HACCP پس از تولید تا فرآوری و اخذ گواهینامه معتبر بین المللی مدیریت بهداشتی واحدها (ISO ۲۲۰۰۰)	
تغییر رویکرد نظام بانکی جهت حمایت تسهیلاتی از بخش خصوصی فعال	احداث ترمینال توزیع (بارانداز) گل زعفران	
	حمایت از طراحی و ساخت ماشین آلات فرآوری زعفران	
	ایجاد و تجهیز آزمایشگاه آکرودیته	

❖ حوزه تمرکز مداخلات - بازار

قوانین و مقررات	کارکردهای پشتیبان	حوزه مداخله
حمایتهای تسهیلاتی در زمینه توسعه زنجیره ارزش زعفران	تهیه و تدوین برنامه راهبردی همه جانبه توسعه زنجیره ارزش زعفران	بازاریابی و تجارت خارجی
	برنامه کاهش تعرفه های واردات زعفران ایران در بازارهای هدف و ایجاد ترجیحات تعرفه ای و تسهیل واردات در بازارهای خاص	
	تدوین برنامه جامع بازاریابی و توسعه بازار (بر مبنای بازارهای هدف)	
تغییر رویکرد نظام بانکی جهت حمایتهای تسهیلاتی از بخش خصوصی فعال در حوزه بازار	برنامه برند سازی ، ایجاد برند ملی و توسعه برندهای بنگاهها و معرفی هر چه بهتر و گسترده تر آنها	
	برنامه برگزاری سمینارها و شرکت در نمایشگاه های مورد نیاز در بازارهای هدف	
	برنامه نظام مند نمودن بازار زعفران و راههای کاهش یا حذف رقابت منفی و واسطه گری	
	امکان سنجی ایجاد زیر ساخت های لازم برای سالم سازی ، توسعه و شفافیت بازار زعفران	
	هدف گذاری توسعه و تجارت محصولات با گواهینامه ارگانیک ، سالم و حلال	
تدوین دستورالعمل های اجباری یا اختیاری بازار با عاملیت سازمان تعاون روستایی و شورای ملی زعفران	برنامه ریزی برای حصول به قیمت های مطلوب و پیاده سازی استاندارد تجارت عادلانه (Fair Trade)	

❖ حوزه تمرکز مداخلات - تحقیق و توسعه

قوانین و مقررات	کارکردهای پشتیبان	حوزه مداخله
تصویب قوانین تسهیلی جهت توسعه زراعی و تولید استاندارد	اصلاح ارقام زعفران ایران و تعیین روشهای مناسب کشت زعفران	تحقیقات و توسعه
	ثبت کلونهای زعفران ایران و اصلاح آنها در جهت ایجاد کلونهای برتر	
	تعیین روشهای تولید محصول زعفران ارگانیک	
	حمایت از پروژه های استفاده از سایر اندامهای زعفران	
تدوین دستورالعمل های حمایتی در زمینه توسعه فناوریهای نوین و تحقیقات	مطالعه امکان کاربرد فناوری های نوین در تولید و فرآوری زعفران	
	انجام تحقیقات کاربردی تولیدات و فرمولاسیون محصولات جانبی زعفران	
	حمایت از طراحی و ساخت مکانیزاسیون تولید و فرآوری زعفران	
	کمک به واحدهای تحقیق و توسعه فرآورده های جدید زعفران	
تدوین دستورالعمل های حمایتی در زمینه بازار	مطالعات شناخت بازار و برنامه ریزی استراتژیک برند سازی	

الف - بسته حمایتی بخش بازرگانی و تجارت

جدول ۱-۲ برش سالانه عناوین برنامه ها و فعالیت های برنامه ریزی شده

ردیف	حوزه حمایتی	عنوان برنامه و فعالیت
۱	حمایت تبلیغاتی	پرداخت بخشی از هزینه های تبلیغات در رسانه های ارتباط جمعی ملی و بین المللی
۲		کمک تسهیلاتی و یارانه ای به برگزاری رویدادهای تجاری در حوزه زعفران در سطح ملی و بین المللی
۳		پرداخت بخشی از هزینه های اجاره دفاتر نمایندگی برندهای معتبر زعفران در کشورهای هدف
۴	خدمات سیستم حمل و نقل	پرداخت بخشی از هزینه های حمل و نقل کالاهای صادراتی
۵		کمک به ایجاد پایانه صادراتی و بورس زعفران در سطح کشور
۶	خدمات بیمه	پرداخت بخشی از هزینه ضمانت نامه ها و بیمه نامه های صادراتی زعفران و فرآورده های آن به بازارهای هدف
۷	تسهیلات و حمایت مادی	پرداخت بخشی از هزینه شرکت در رویدادهای تجاری یا فنی زعفران در کشورهای هدف به شرکتهای فعال در حوزه تجارت بین المللی
۸		تجلیل سالانه با اعطای جوایز نقدی و اعطای مشوق تسهیلاتی بانکی کم بهره به برترین تولیدکننده، فرآوری کننده، صادرکننده و ...
۹		تجلیل سالانه و اعطای جوایز صادراتی به اشخاص فعال در صنعت زعفران، حداکثر تا ۳ درصد ارزش محموله های صادراتی
۱۰		کمک به کاهش نرخ تسهیلات از محل اعتبارات پیش بینی شده با نرخ کارمزد حداکثر ۱۰ درصد به صادرکنندگانی قراردادهای تولید حداقل یکساله با زارعان زعفران انعقاد می کنند.

اختصاص بخشی از درآمد مالیات بر ارزش افزوده به صادرکنندگان برتر در جهت توسعه زنجیره ارزش بصورت تسهیلات		۱۱
بخشودگی میزانی از مالیات بر درآمد فروش زعفران و فراورده های آن، حداکثر به مبلغ سود حاصل از صادرات زعفران به مدت ۲ سال	خدمات گمرکی	۱۲
بخشودگی بخشی از تعرفه واردات تجهیزات تولید و بسته بندی زعفران و فراورده های آن به شرکهای تولیدکننده و فراوری کننده زعفران، حداکثر تا سقف ۱۰ درصد ارزش صادرات شخص		۱۳

ب- بسته حمایتی بخش فراوری

جدول ۲-۲ برش سالانه عناوین برنامه ها و فعالیت های برنامه ریزی شده

ردیف	حوزه حمایتی	عنوان برنامه
۱	فراوری اولیه	حمایت تسهیلاتی و یارانه ای از شرکتهای فعال در زمینه فراوری اولیه در مناطق هدف
۲		حمایت تسهیلاتی از محل اعتبارات پیش بینی شده با کارمزد حداکثر ۸ درصدی با مدت زمان بازگشت حداقل ۳ ساله به فعالان بخش تولید دمنوش، اسانس و عصاره زعفران
۳		حمایت تسهیلاتی و یارانه ای از شرکتهای تولیدی فراورده های زعفران فعال در فضای مجازی
۴	فراوری ثانویه	ارائه تسهیلات بلند مدت با نرخ بازده حداکثر ۱۰ درصدی به شرکتهای فعال در صنایع غذایی و داروسازی که در زمینه قرارداد تولید با زارعان زعفران و بصورت استراتژیک فعالیت می کنند
۵		ارائه تسهیلات بلند مدت با نرخ بازده حداکثر ۱۰ درصدی به شرکتهای فعال در زمینه ایجاد محصولات جدید بر پایه زعفران
۶		کمک به کاهش هزینه های بیمه و مالیات شرکتهای فعال در صنایع پایین دستی در حوزه های مواد غذایی، داروسازی و آرایشی - بهداشتی
۷		ارائه کمکهای تسهیلاتی و تسهیل زیرساختهای اطلاعاتی برای اشخاصی که در فضای مجازی به توسعه زعفران در زمینه تولید، سلامت و بازار آنها در حال فعالیت بوده یا در این زمینه طرحی نوآورانه دارند.

ج- بسته حمایتی بخش کاشت، داشت و برداشت

جدول ۲-۳ برش سالانه عناوین برنامه ها و فعالیت های برنامه ریزی شده

ردیف	حوزه حمایتی	عنوان برنامه
۱	کاشت، داشت و برداشت	ارائه تسهیلات بانکی از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی به فعالان بخش تولید زعفران ارگانیک با نرخ کارمزد حداکثر ۶ درصد
۲		ارائه تسهیلات با نرخ کارمزد حداکثر ۶ درصدی به شرکتهای تعاونی تولیدی-بازرگانی در بخش زعفران
۳		ارائه تسهیلات بانکی از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی به فعالان بخش مکانیزاسیون تولید زعفران با نرخ کارمزد حداکثر ۶ درصد
۴		ارائه تسهیلات بانکی از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی به بخش خصوصی برای ایجاد مزارع تکثیری پیاز و تامین پیاز استاندارد با نرخ کارمزد حداکثر ۶ درصد
۵		تجلیل سالانه و اعطای جوایز به زارعان گیاهان دارویی که شاخص بهره وری و سطوح زیرکشت آنها نسبت به متوسط بهره وری و عملکرد تولید حداقل ۲۰ درصد بالاتر است
۶		ارائه کمک فنی - اعتباری جهت بیمه زعفران کاشت شده جهت کاهش ریسک تولید و افزایش رغبت زارعان

د- بسته حمایتی بخش پژوهش، آموزش و توسعه بنیادی

جدول ۲-۴ برش سالانه عناوین برنامه ها و فعالیت های برنامه ریزی شده

ردیف	حوزه حمایتی	عنوان برنامه
۱	پژوهش	ارائه تسهیلات و یارانه از محل اعتبارات پیش بینی شده به پروژه هایی که در افزایش عملکرد و بازده زعفران فعالیت می کنند
۲		ارائه تسهیلات و یارانه از محل اعتبارات پیش بینی شده به پژوهشگرانی که در زمینه پژوهشهای بنیادین مکانیزاسیون، تکنولوژیهای کاشت، داشت و برداشت زعفران و زمینه های به زراعی فعالیت می کنند
۳		ارائه تسهیلات و یارانه از محل اعتبارات پیش بینی شده به پروژه هایی که در زمینه تحقیق و توسعه فرآورده های جدید زعفران فعالیت می کنند
۴		ارائه تسهیلات و یارانه از محل اعتبارات پیش بینی شده به پروژه هایی که در زمینه تحقیقات کاربردی تولیدات و فرمولاسیون محصولات جانبی زعفران انجام فعالیت می کنند

۵- برنامه مالی بسته حمایتی زعفران

جدول ۲-۵ برش سالانه عناوین برنامه ها و فعالیت های برنامه ریزی شده بسته حمایتی زعفران

ردیف	رئوس برنامه	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	جمع کل (میلیارد ریال)
۱	بازرگانی و تجارت	۱۶۵	۱۷۵	۱۹۰	۲۰۶	۲۲۷	۹۶۳
۲	فرآیند تولید (کاشت، داشت و برداشت)	۸۲/۵	۸۷	۹۵	۱۰۳	۱۱۳	۴۸۰/۵
۳	پژوهش	۴۹/۵	۵۳	۵۷	۶۲	۶۸	۲۸۹/۵
۴	فرآوری	۳۳	۳۵	۳۸	۴۱	۴۵	۱۹۲
	جمع کل (میلیارد ریال)	۳۳۰	۳۵۰	۳۸۰	۴۱۲	۴۵۳	۱۹۲۵